

Investigating the effect of managers' overconfidence on financial behavior in financial crisis conditions: Evidence from banks admitted to the Tehran Stock Exchange

Ehsan Ghadrdan,¹ Maryam lalehmazhin,² Zahra Eftekhari,³

Faculty Member, Department of Accounting, Technical and Vocational University (TVU), Tehran, Iran

Faculty Member, Department of Accounting, Technical and Vocational University (TVU), Tehran, Iran

M. Sc, Department of Accounting, Islamic Azad University Electronic Branch, Tehran, Iran

ARTICLE INFO

Article Type:

Original Research

Received: 11.27.2023

Revised: 02.27.2024

Accepted: 06.19.2024

Keyword:

Overconfidence Of Managers, Banks' Financial Behavior, Financial Crisis

*Corresponding Author:

Zahra Eftekhari

Email:

z.eftekhari15@gmail.com

ABSTRACT

One of the most important decisions facing business unit managers is financing decisions. Financing is one of the essential components of the operation of any business unit. Adoption of financing policies by managers plays a significant role in risk and wealth creation for shareholders. However, recognizing the factors influencing managers' financing decisions is more important. The purpose of this study was to investigate the effect of managers' overconfidence on financial behaviors of banks listed on the Tehran Stock Exchange during the financial crisis. In order to achieve this goal, three hypotheses were formulated. To test the hypotheses the systematic elimination method was used. A sample consisting of 16 banks admitted to the Iranian banking industry during 2017-2021 was selected and a multivariate regression model based on composite and logistic data was used. In addition, Ives 10 software was used for statistical analysis. The results of the study showed that banks that were overconfident had more facilities than banks that were not. In times of crisis, banks that trust too much do not have more growth in financial debt than banks that do not trust too much. During the critical years, banks that trust too much are more likely to go bankrupt than banks that do not trust too much.

Introduction

Banks, as the most important part of the financial system of countries, have roles and duties in financing various sectors of the economy. Providing facilities is defined as one of the most important tasks of banks and in this way, all sectors of the economy including households, companies, and the government, are financed. One of the controversial issues that has been the focus of capital market researchers in recent years is the issue of bank loans and their arrears. The usefulness of studying the changes in the facilities granted by the banks on the part of investors is because, from their perspective, the changes in the granted facilities are a measure of increasing liquidity. In addition, the policy of capital market investors can use this criterion as a tool to measure the degree of vulnerability of the capital market. On the other hand, overconfidence is one of the most important modern financial concepts that has a special place in both financial theories and psychology. Overconfident managers value borrowers' prospects and underestimate their investment risk. Therefore, it causes overconfident banks to place less weight on downside risk, which leads to lower lending standards and, as a result, increased lending amounts. Furthermore, when overconfident CEOs overestimate investment returns but cannot fully fund the investment with their capital, they need to borrow from external sources and prefer debt to equity. The bankruptcy of banks and financial institutions is always a concern of economic systems and governments because weakness and disruption in the financial system, increasing costs and losses, questioning the efficiency of the economic system create public distrust and spread it to the entire system. Banking and other such factors can be the cause of economic crises in society.

Methodology

To test the hypotheses the systematic elimination method was used. A sample consisting of 16 accepted banks in Iran's banking industry during the years 2017 to 2021 was selected and a multivariate regression model based on composite and logistic data was used. The required data was obtained from financial statements and accompanying notes. For this purpose, the latest software was used as well as internet research (the official website of the Tehran Stock Exchange and other related sites).

Results and Discussion

The results obtained from the test of the first research model indicate the existence of a positive and significant relationship between management overconfidence and changes in facilities. This implied that a bank, by equipping resources (including capital and equity and various types of deposits or other debts) uses them in line with predetermined goals. In other words, it is assumed that a bank becomes profitable by creating these income-generating assets at the end of each financial period and expands its activities again by using the accumulated profits and new resources including capital

increase or creating other liabilities. Overconfidence can be summed up as an unfounded belief about one's cognitive abilities, judgments, and intuitive reasoning. Therefore, over-trusted managers, despite this characteristic, and assuming that the granted facilities will lead to income generation and expansion of activities, proceed to grant more facilities compared to banks that are not over-trusted. Based on the results obtained from the second research model test, the results obtained from the second model test indicate that there is no significant relationship between management overconfidence and changes in financial debts; these results show that the increase in managers' trust did not reduce the amount of bank debt. The overconfidence of the managers means that they have overestimated future cash flows and profitability of the business units. This may confuse the choice of financing methods by managers. Therefore, overconfident managers underestimate the negative effects of adverse events such as a financial crisis. In other words, managers' overconfidence does not cause them to finance through debt in such circumstances. Based on the results obtained from the test of the third model of the research, the results indicated the existence of a positive and significant relationship between the overconfidence of the management and exposure to the bankruptcy of the bank; these results showed that the increase in the output resources compared to the input resources causes an increase in the probability of bank bankruptcy. Overconfident managers may invest internal cash in projects with negative net present value, which will waste the company's internal resources and cause the company to be in financial turmoil. If managers overinvest in the company's internal resources, the cash flows needed to fulfil obligations and pay debts may not be provided at the right time, and companies may experience financial turmoil. In other words, excessive self-confidence causes managers to underestimate the possibility of adverse conditions such as financial crises and increase the probability of company bankruptcy with irrational actions.

Conclusions

Banks that have excessive confidence have more facilities than banks that do not have this characteristic. Therefore, according to the result of the first hypothesis, investors and shareholders in these banks are advised to be careful in checking the conditions of the banks. In crisis years, banks that trust too much do not grow more in financial debt than banks that do not trust too much. Therefore, according to the result of the second hypothesis, bank managers are recommended to take different financing methods to secure the bank's cash flows. In addition, during the years of a financial crisis, overconfident banks were more likely to fail than non-overconfident banks. Therefore, according to the result of the third hypothesis, it is recommended to the depositors, considering the great importance of the financial crisis and the influence of the managers' point of view in granting facilities and adopting resource acquisition policies in examining the conditions of banks for depositing, they should pay great attention to the behavioural characteristics of the managers.

بررسی تأثیر بیش اطمینانی مدیران بر رفتارهای مالی در شرایط بحران مالی: شواهدی از بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران

احسان قدردان^۱، مریم لاله ماژین^{۱b}، آزهرا افتخاری^۳

۱. عضو هیئت علمی، گروه حسابداری، دانشگاه فنی و حرفه ای، تهران، ایران

۲. عضو هیئت علمی، گروه حسابداری، دانشگاه فنی و حرفه ای، تهران، ایران

۳. دانشن آموخته کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، واحد الکترونیک دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

اطلاعات مقاله

یکی از مهم‌ترین تصمیم‌های پیش روی مدیران واحد تجاری تصمیم‌های مربوط به تأمین مالی است. تأمین مالی یکی از اجزای ضروری عملیات هر واحد تجاری است. اتخاذ سیاست‌های تأمین مالی توسط مدیران، نقش بسزایی در ریسک و ایجاد ثروت برای سهامداران دارد. بااین‌حال شناخت عوامل مؤثر بر تصمیم‌های تأمین مالی مدیران از اهمیت بیشتری برخوردار است. هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر بیش‌اطمینانی مدیران بر رفتارهای مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران در شرایط بحران مالی است. به‌منظور دستیابی به این هدف سه فرضیه تدوین شد. برای آزمون فرضیه‌ها با استفاده از روش حذف نظام‌مند، نمونه‌ای متشکل از ۱۶ بانک پذیرفته‌شده در صنعت بانکداری ایران طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ انتخاب گردید و مدل رگرسیونی چندمتغیره مبتنی بر داده‌های ترکیبی و لجستیک به‌کاربرده شد و همچنین نرم‌افزار EViews91 برای تحلیل آماری استفاده شد. نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد که بانک‌هایی که اطمینان بیش‌ازحد دارند نسبت به بانک‌هایی که این خصیصه را ندارند، دارای تسهیلات بیشتری هستند. در سال‌های بحرانی بانک‌هایی که بیش‌ازحد اعتماد می‌کنند نسبت به بانک‌هایی که اعتماد زیادی نمی‌کنند رشد بیشتری را در بدهی مالی ندارند. در سال‌های بحرانی، بانک‌هایی که بیش‌ازحد اعتماد می‌کنند نسبت به بانک‌هایی که بیش‌ازحد اعتماد نمی‌کنند، بیشتر در معرض ورشکستگی هستند.

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۹/۰۶

بازنگری مقاله: ۱۴۰۲/۱۲/۰۸

پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۳/۳۰

کلید واژگان:

اطمینان بیش‌ازحد مدیران، رفتار مالی بانک‌ها، بحران مالی.

*نویسنده مسئول:

پست الکترونیکی

z.eftekhari15@gmail.com

۱- مقدمه

بانک‌ها به‌عنوان مهم‌ترین بخش از سیستم مالی کشورها در تأمین مالی بخش‌های مختلف اقتصاد، نقش و وظایفی را به عهده‌دارند. بانک یکی از بزرگ‌ترین و مهم‌ترین انواع مؤسسات مالی و کارآمدترین نهاد در ایفای نقش واسطه‌گری مالی و جریان حیاتی اقتصاد هر کشور است (بانجا^۱، ۲۰۰۸). بنابراین، می‌توان گفت اعطای تسهیلات به‌عنوان یکی از مهم‌ترین وظایف بانک‌ها تعریف شده است که از این طریق، همه بخش‌های اقتصاد از جمله بخش خانوار، بنگاه و دولت تأمین مالی می‌شوند. بانک‌های تجاری ایران، همواره از مهم‌ترین نهادهای فعال در بازار پول به‌شمار می‌روند و با توجه به ساختار اقتصادی کشور و دلایلی چون توسعه‌نیافتن بازارهای سرمایه، تأمین مالی بخش‌های اقتصادی کشور را بر عهده دارند (محمدی، ۱۳۹۲). اعطای تسهیلات، نقش مهمی در انجام وظایف فعالان اقتصادی در زمینه کسب‌وکار، سرمایه‌گذاری و نهایتاً رسیدن به رشد واقعی در تولید دارد که متعاقباً، تأثیر مثبت آن بر اقتصاد به‌عنوان یک کل، منعکس می‌شود. به عبارتی، افزایش تسهیلات اعطاشده توسط بانک‌ها، از جمله مواردی است که به افزایش رشد اقتصادی کمک می‌کند (آچاریا و همکاران^۲، ۲۰۰۹). بنابراین، نقش حیاتی در تقویت و بهبود رشد اقتصادی، باعث می‌شود که محققان، عوامل مؤثر بر اعطای تسهیلات بانک‌ها را با توجه به روند رو به رشد استفاده از وام‌های بانکی در اقتصاد جهانی، بررسی کنند (ایمران و نشاط^۳، ۲۰۱۳). یکی از مباحث بحث‌انگیز که در سال‌های اخیر مورد توجه محققان بازار سرمایه قرار گرفته است، بحث وام‌های بانکی و معوقات آن‌ها می‌باشد. فایده‌مندی مطالعه تغییرات تسهیلات اعطایی بانک‌ها از طرف سرمایه‌گذاران از این بابت است که از منظر آنان، تغییرات تسهیلات اعطایی به‌عنوان معیاری از افزایش نقدینگی می‌باشد و همچنین خط‌مشی سرمایه‌گذاران بازار سرمایه می‌تواند از این معیار به‌عنوان ابزاری برای اندازه‌گیری میزان آسیب‌پذیری بازار سرمایه استفاده کند، علاوه بر این امروزه شرایط کشور به نحوی است که وام‌های اعطای بانک‌ها تحت تأثیر دیدگاه‌های اشخاص راهبری و به‌نوعی دیدگاه مدیران بانک‌ها می‌باشد، به‌گونه‌ای که دیدگاه‌های متفاوت منجر به تغییرات اساسی در میزان تسهیلات اعطایی می‌شود و از طرف دیگر در جمع‌آوری سپرده‌ها برای بانک‌ها مثر ثمر است، بنابراین بیش اطمینانی مدیران برای کسب بازده از منابع مختلف، منجر به شکل‌گیری عملکرد بانک می‌شود و در شرایط مختلف، عملکرد متفاوتی را دربر خواهد داشت (هو و همکاران^۴، ۲۰۱۶).

بیش اطمینانی یا اعتمادبه‌نفس بیش‌ازحد، یکی از مهم‌ترین مفاهیم مالی مدرن است که هم در تئوری‌های مالی و هم روان‌شناسی جایگاه ویژه‌ای دارد. بیش اطمینانی سبب می‌شود انسان دانش و مهارت خود را بیش‌ازحد و ریسک‌ها را کمتر از حد تخمین بزند، احساس کند روی مسائل و رویدادها کنترل دارد، درحالی‌که ممکن است درواقع این‌گونه نباشد (نعمتی، ۱۴۰۰). مدیران با اعتمادبه‌نفس بیش‌ازحد به چشم‌اندازهای وام‌گیرندگان ارزش می‌دهند و ریسک سرمایه‌گذاری آن‌ها را دست‌کم می‌گیرند (هیرشلیفر و لو^۵، ۲۰۰۱) بنابراین باعث می‌شود بانک‌های دارای اعتماد بیش‌ازحد وزن کمتری روی ریسک نزولی بگذارند که منجر به کاهش استانداردهای وام‌دهی و در نتیجه افزایش مبالغ وام‌دهی می‌شود. همچنین زمانی که مدیران عامل با اعتماد بیش‌ازحد بازده سرمایه‌گذاری را بیش‌ازحد تخمین می‌زنند

1. Banga

2. Acharya et al

3. Imran and Nishat

4. Ho et al

5. Hirshleifer and Luo

اما نمی‌توانند سرمایه‌گذاری را به‌طور کامل با سرمایه خود تأمین کنند، نیاز به استقراض منابع خارجی دارند و بدهی را به سهام ترجیح می‌دهند (هو و همکاران، ۲۰۱۶).

زمانی که بازار، انتظارات مدیران بیش‌اعتماد را برآورده نسازد شرکت از نظر قدرت مالی با مخاطره مواجه خواهد شد و طبیعتاً کنترل، ازدست‌رفته تلقی خواهد شد. نامناسب‌شدن نسبت‌های مالی شرکت با توجه به صورت‌های مالی می‌تواند با ازدست‌رفتن کنترل توسط سهامداران ناراضی، تحقق یابد و نتیجتاً شرکت را به سمت بحران مالی و درنهایت، ورشکستگی سوق دهد. ورشکستگی بانک‌ها و مؤسسات مالی، همواره مورد دغدغه و نگرانی نظام‌های اقتصادی و دولت‌ها است زیرا از طریق ضعف و اخلال در سیستم مالی، افزایش هزینه‌ها و خسارات، زیر سؤال قرارگرفتن کارایی نظام اقتصادی و ایجاد بی‌اعتمادی عمومی و سرایت آن به کل نظام بانکی و عواملی از این دست، می‌تواند زمینه‌ساز بحران‌های اقتصادی در جامعه باشد. در این خصوص، اگرچه با تمهیداتی چون نظارت بانکی مراجع عالی نظیر بانک مرکزی و الزاماتی چون اندوخته بانکی و بیمه سپرده‌های بانکی و همچنین کمک‌های مالی دولتی، راه‌هایی برای پیشگیری از ورشکستگی یا دفع آثار آن در رژیم‌های حقوقی و روبه حقوق بانکی در نظر گرفته شده است اما کماکان خطر ورشکستگی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری به‌ویژه با توجه به نوسانات اقتصادی، سیاست‌گذاری‌های نادرست، ناکارآمدی در بخش مدیریت و مسائلی چون گسترش خصوصی‌سازی و افزایش رقابت تجاری و ... احساس می‌شود. از این رو، هدف این پژوهش در درجه اول، بسط مبانی نظری مرتبط با موضوع بیش‌اعتمادی مدیران بانک‌ها و رفتار مالی بانک‌ها در دوره بحران مالی است و در درجه دوم آن است که به‌گونه‌ای تجربی به تحلیلگران مالی، سرمایه‌گذاران، مدیران و سایر استفاده‌کنندگان اطلاعات حسابداری نشان دهد که آیا بیش‌اعتمادی مدیریت به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر رفتار مدیران سبب اتخاذ تصمیم‌های غیرعقلایی در شرایط بحران مالی بانک‌ها خواهد شد یا خیر.

۲- مبانی نظری و مروری بر پیشینه پژوهش

صنعت بانکداری یکی از بااهمیت‌ترین بخش‌های اقتصاد کشور به‌شمار می‌آید که با ساماندهی و مدیریت مناسب منابع و مصارف خود می‌تواند زمینه‌های رشد و شکوفایی اقتصاد را فراهم آورد. با توجه به ارتباط عملکرد سیستم بانکی با بخش‌های کلان اقتصاد کشور، هرگونه بی‌ثباتی و بحران در آن می‌تواند موجب نوسان و اختلال در متغیرهای کلان اقتصادی، به‌ویژه تولید شود (احمدیان، ۱۳۹۲). وقوع بحران‌های بانکی در دهه‌های اخیر در کشورهای صنعتی و به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه باعث اختلال در نظم بازارهای مالی شده و زمینه ورشکستگی بسیاری از بانک‌ها را فراهم آورده است؛ به‌طوری‌که ایجاد بحران‌ها در برخی از کشورها و انتشار آن به سراسر جهان، موجب ایجاد بحران مالی جهانی شده است (نظری و همکاران، ۱۳۹۸). مطالعه در خصوص بحران‌های بانکی، به‌ویژه بعد از بحران بزرگ جهانی در سال ۲۰۰۷ - ۲۰۰۸ بیشتر مورد توجه محققان کشورهای مختلف قرار گرفته است. این مطالعات در حوزه‌های مختلفی مانند بررسی دلایل وقوع بحران‌ها، تاریخ‌گذاری بحران‌ها، طراحی سیستم‌های هشدار زودهنگام و تجزیه و تحلیل زبان‌های ناشی از آنها بوده است (اکبرموسوی و همکاران، ۱۴۰۱). سال ۲۰۰۸ میلادی به اعتقاد صاحب‌نظران بحران مالی، بدترین سال پس از جنگ جهانی دوم تاکنون را رقم زده است. این در حالی است که برای سال ۲۰۰۹ نیز آینده‌ای نه‌تنها بهتر بلکه بدتر را پیش‌بینی می‌کرده‌اند. پدیده بحران مالی، مقوله‌ای که خود پیامد و اثر سوءرفتارهای اقتصادی قدرت‌های پولی جهان است. با رکود شدید در بازارهای سهام، کاهش قیمت نفت، کاهش تولیدات صنعتی، ورشکستگی بانک‌ها و بنگاه‌های صنعتی بزرگ و درنهایت کاهش ثروت و بیکاری شدید مردم و در یک کلام با

کاهش شدید رشد اقتصادی و در نهایت بی ثباتی اقتصادی همراه شد. برخی از کارشناسان معتقدند که حجم خسارت‌های حاصل از بحران مالی اخیر، قابل قیاس با رکود بزرگ سال ۱۹۲۹ میلادی است اما شاخصه متمایز این بحران از سایر بحران‌های مالی، موضوع سرعت و وسعت درگیر شدن اقتصاد جهانی با آن می‌باشد (بزرگ اصل و همکاران، ۱۳۹۶). بحران مالی بانک‌های کشور، پدیده‌ای است که به تازگی مورد توجه بانک مرکزی، بانک‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری قرار گرفته است. از آن جایی که نشانه‌های بالقوه بحران مالی پیش از وقوع نمایان می‌گردد؛ شناسایی متغیرهای هشدار و پیش‌بینی به‌موقع و صحیح آن فرصتی را در اختیار مدیران بانکی و نهاد ناظر برای اعمال تمهیدات بازدارنده قرار می‌دهد. بحران‌های مالی اخیر در دنیا نشان می‌دهند اصولاً بانک‌ها یکی از دلایل عمده بروز بحران‌های اقتصادی به‌شمار می‌روند (صادقی شریف و همکاران، ۱۳۹۷).

بانک‌ها بازبگران اصلی نظام پولی و مالی کشور هستند زیرا منابع مالی موردنیاز صنایع و افراد را تأمین و نظام پرداخت را مدیریت می‌کنند بنابراین، بانک‌ها به‌عنوان ابزارهای اصلی حکومت‌ها در اجرای سیاست‌های پولی و تأمین مالی به‌شمار می‌روند و نقش شریان حیاتی در جامعه را بر عهده دارند. پس از انقلاب اسلامی، به دلیل سهم قابل توجه دولت در نظام بانکی کشور و وجود ضمانت ضمنی حاکمیت در خصوص سپرده‌های بانکی، توقف در ایفای تعهدات مالی (ورشکستگی) بانک‌ها کمتر متصور بوده است اما در سال‌های اخیر، سهم بخش خصوصی در نظام بانکی به نحو چشمگیری افزایش داشته و با احتساب بانک‌های مشمول واگذاری به بخش خصوصی، سهم عمده نظام بانکی به بخش غیردولتی اختصاص یافته است. بانک‌ها طبق مواد ۱ و ۲ قانون تجارت، تاجر محسوب می‌شوند و باید طبق قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ در قالب شرکت سهامی عام تأسیس و به فعالیت بپردازند. باین که بانک‌ها تاجر هستند اما ورشکستگی بانک‌ها با ورشکستگی سایر شرکت‌های تجاری تفاوت دارد (جعفری صامت، ۱۳۹۷). در بازارهای پولی، بانک‌ها به‌عنوان یک کانال ارتباطی بین پس‌اندازکنندگان و سرمایه‌گذاران بر مبنای استفاده بهینه و کارا از عامل سرمایه، عمل می‌کنند. در این بازارها بانک‌ها با ریسک‌های مختلفی مواجه هستند و ریسک اعتباری از مهم‌ترین ریسک‌های بانکی به‌شمار می‌آید. از آن جایی که همیشه اعطای تسهیلات که بخش مهمی از عملیات هر بانک را تشکیل می‌دهد؛ با درجه‌ای از ریسک همراه است و بی‌توجهی در این زمینه منجر به نتایج نامطلوبی برای بانک‌ها می‌گردد (فشاری، ۱۳۹۶). ذات حرفه بانکداری به علت ویژگی‌های خاص خود همواره مستعد دریافت انواع ناپایداری‌ها از جمله بحران‌ها می‌باشد لیکن از عوامل ساختاری فضای مالی بانک‌ها که موجبات ایجاد بحران‌های مالی - بانکی را فراهم می‌آورند می‌توان به جهش اعتبارات یا وام‌دهی بی‌قاعده (توسعه سریع میزان اعتبار در کوتاه‌مدت)، تطابق نداشتن دارایی و بدهی و ناتوانی سیستم بانکی در پرداخت دیون ناشی از ضعف در مدیریت نقدینگی اشاره کرد. همچنین بروز علائم و نشانه‌هایی مبنی بر حجم نامتعارف نقدینگی خلق شده در بازار به‌ویژه در بانک‌ها می‌تواند نشانگر پیدایش و بروز بحرانی بالقوه در سیستم مالی قلمداد گردد (بزرگ اصل و همکاران، ۱۳۹۶). به عبارتی، بسیاری از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در تخصیص منابع خود در قالب اعطای وام و تسهیلات به مشتریان خود به مسئله وضعیت نقدینگی خود تقریباً کم‌توجه بوده‌اند و به دلیل بی‌توجهی به همگن‌سازی یا منطق‌سازی سررسید اعتبارات اعطایی با سپرده‌های دریافتی از اشخاص حقیقی و حقوقی جامعه با معضل نقدینگی روبه‌رو شدند. مضاف اینکه در زمان تخصیص منابع خود به شرایط و اعتبارسنجی مشتریان خود وقتی قائل نشد و بنابراین میزان مطالبات معوق، سررسید گذشته و مشکوک‌الوصول معتناهی در ساختار دارایی‌ها ادعا شده در ترازنامه افشا کردند. به‌رغم مخاطرات فوق، تعدادی از مؤسسات اعتباری نیز بیش از سرمایه پایه خود اقدام به اعطای وام کردند و مقررات ناظر بر اعطای وام به اشخاص ذی‌نفع واحد را رعایت نکردند بنابراین مجموعه عوامل یادشده به‌صورت باواسطه و بی‌واسطه بر

میزان عملکرد، اهرم مالی و ریسک تجاری (مخاطره ناشی از کسب و کار آن‌ها به‌عنوان واسطه‌گران وجوه در بازار پول) تأثیر نامطلوب قابل‌ملاحظه‌ای داشت و نوعاً سلامت مالی چنین مؤسسات را با مخاطرات مختلفی مواجه کرد (دهدار و یاجولوند، ۱۳۹۵).

طی دهه اخیر اندیشمندان مالی جهان سعی در تبیین و یافتن علل موارد خاص با کمک گرفتن از سایر علوم همانند روان‌شناسی و علوم اجتماعی داشته‌اند. یکی از مطالعاتی که در این زمینه به‌سرعت گسترش یافت و تا حدودی توانست پدیده‌های مذکور را تبیین کند، ادغام نظریه‌های اقتصادی با نظریه‌های رایج در روان‌شناسی بود که موجب شکل‌گیری مطالعاتی مستقلی در دانش مالی با عنوان مالی رفتاری شد. یکی از این ویژگی‌های شخصیتی، خوش‌بینی مدیریتی یا بیش‌اطمینانی مدیریت (اعتمادبه‌نفس بیش‌ازحد)، یکی از مهم‌ترین مفاهیم مالی مدرن است که هم در تئوری‌های مالی و هم روان‌شناسی جایگاه ویژه‌ای دارد (موسوی شیری و همکاران، ۱۳۹۹). مدیران اجرایی شرکت‌هایی که نسبت به خود اعتماد بیش‌ازحد دارند، با مبالغه (برآورد بیش‌ازحد) درباره پیامدهای آتی ممکن است دستخوش خوش‌بینی مفرط شوند که می‌تواند بر سیاست‌های شرکتی یا تصمیم‌گیری‌های مربوط به گزارشگری مالی، تأثیر نامطلوبی گذارد (مالمندیر و تیت^۱، ۲۰۰۵). اعتماد بیش‌ازحد مدیران می‌تواند تأثیر بسزایی بر سیاست مالی بانک داشته باشد. مدیرانی با چنین ویژگی‌هایی، سود ناشی از سرمایه‌گذاری را بسیار دست بالا می‌گیرند اگر نتوانند با سرمایه‌های موجود خود سرمایه‌گذاری را به سرانجام برسانند مجبور هستند که به وام و بدهی از منابع خارجی روی بیاورند و مجبور هستند که به بدهی بیشتر از موجودی خود ارجحیت دهند. درحالی‌که آدریان و شین^۲ (۲۰۰۹) دریافتند که هنگام رشد مالی چشمگیر، بانک‌ها می‌خواهند که بدهی مالی خود را افزایش دهند، آن‌ها همچنین نتیجه گرفتند بانک‌هایی که اعتماد بیش‌ازحد می‌کنند افزایش بیشتری را در بدهی مالی در سال‌های غیربحرانی دارند زیرا این بانک‌ها فرصت‌های تجاری را قوی‌تر از موجودیتشان می‌بینند؛ از این‌رو اعتماد بیش‌ازحد مدیریتی که مدیران را وامی‌دارد که سرمایه‌گذاری بیشتری بکنند می‌تواند این مدیران را زیر بار بدهی ببرد، طی دورانی که بحران مالی وجود دارد، اعتماد بیش‌ازحد بانک‌ها منجر به افزایش بدهی مالی و آسان‌سازی معیارهای وام‌دهی می‌شود. با فرض ریسک‌پذیری بیشتر می‌توان انتظار داشت که بانک‌ها در مقابل شوک‌های خارجی آسیب‌پذیرتر می‌شوند. وقتی که یک اقتصاد ضعیف می‌شود بانک‌ها معیارهای وام‌دهی‌شان را تغییر می‌دهند و سطح بدهی مالی افزایش می‌یابد (و یا هر دو) که این اغلب باعث آسیب دیدن عملکرد موجودی سپرده‌ها می‌شود و سودها را کاهش می‌دهد و احتمال زیان مالی را بالاتر می‌برد. بنابراین بانک‌هایی که اعتماد زیاد می‌کنند، آسیب‌پذیرتر می‌شوند و باعث برخی پیامدهای نامطلوب می‌شود که در مورد بانک‌هایی که اعتماد بیش‌ازحد ندارند این انتظار وجود ندارد. با آسان‌سازی معیارهای وام‌دهی به‌وسیله مدیران بیش‌ازحد اعتمادکننده، کیفیت وام پایین می‌آید و وام‌های متغیر در مقابل شوک‌های اقتصادی کلان آسیب‌پذیرتر هستند، از این‌رو هنگامی که اقتصاد حالت رکود را طی می‌کند، بانک‌هایی که بیش‌ازحد اعتماد می‌کنند نسبت به بانک‌هایی که اعتماد بیش‌ازحد ندارند، بیشتر در معرض آسیب قرار می‌گیرند، بانک‌هایی که اعتماد بیش‌ازحد می‌کنند عملکرد ضعیف‌تری را طی سال‌های بحران دارند. حجم زیادی از وام‌های غیرعملیاتی معمولاً منجر به افول عملکرد اجرایی می‌شوند. شواهد نشان می‌دهد که بانک‌های با عملکرد ضعیف نمی‌توانند به تعهدات خود عمل کنند بنابراین بیشتر در معرض ورشکستگی

۱. Malmendier and Tate

۲. Adrian and Shin

هستند، در نتیجه انتظار بر این است که بعد از یک رشد مالی ناگهانی، بانک‌هایی که بیش از حد اعتماد می‌کنند عملکردشان آسیب‌پذیرتر از بانک‌هایی است که بیش از حد اعتماد نمی‌کنند (هو و همکاران، ۲۰۱۶).

با توجه به اهمیت بالای بحران مالی و ورشکستگی مالی بانک‌ها و اتخاذ تصمیمات اقتصادی ذی‌نفعان و به‌منظور استفاده و تخصیص بهینه منابع و همچنین به دلیل تأثیر دیدگاه مدیران در اعطای تسهیلات و اتخاذ سیاست‌های کسب منابع از طریق سپرده‌گذاری مردم در کشور، این پژوهش درصدد آن است که موضوع بررسی بیش‌اطمینانی مدیریت در شرایط بحران مالی را در بانک‌ها بررسی کند بنابراین سؤال اصلی پژوهش این است که بیش‌اطمینانی مدیریت چه تأثیری بر رفتارهای مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران در شرایط بحران مالی دارد؟ در ادامه مطالعات هم‌راستا در ارتباط با موضوع پژوهش در سطح داخلی و خارجی بررسی خواهد شد.

نعمتی (۱۴۰۰) پژوهشی را با عنوان تأثیر بیش‌اعتمادی مدیران بر احتمال وجود بحران‌های مالی، بررسی کرد. در این پژوهش برای اندازه‌گیری بیش‌اطمینانی مدیریت از دو سنججه مبتنی بر سوگیری مدیران در پیش‌بینی سود و تصمیم‌های سرمایه‌گذاری مدیران استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد بیش‌اطمینانی مدیریت، تأثیر مثبت معناداری در ساختار سررسید بدهی دارد و شرکت‌های با مدیران بیش‌اطمینان، با انتخاب درصد بیشتری از بدهی کوتاه‌مدت، ساختار سررسید بدهی کوتاه‌تری اتخاذ می‌کنند و ریسک نقدشوندگی مربوط به این سیاست تأمین مالی، آنان را از این رفتار باز نمی‌دارد. **نصیری و نصیری (۱۴۰۰)** ورشکستگی بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری با نگاهی به کفالت بانکی را بررسی کردند. در این مطالعه ضمن بحث از ورشکستگی مؤسسات مالی و ضرورت‌های نظام حقوقی در مواجهه با آن، به نهاد کفالت بانکی در رویه بانک مرکزی و بررسی ماهیت حقوقی و رابطه آن با ورشکستگی مؤسسات مالی، توجه گردید. صرف‌نظر از ابهاماتی که در رابطه با مبانی، ماهیت و آثار کفالت بانکی در نظام حقوقی داخلی وجود دارد، به نظر می‌رسد، وضعیت کفالت بانکی ملازم‌های با ورشکستگی و انحلال مؤسسه مالی ندارد بلکه صرفاً رویکردی خاص بانک مرکزی برای مدیریت و پرداخت دیون مؤسسات اعتباری متوقف شده است. در مجموع به نظر می‌رسد با توجه به معضلات نظام ورشکستگی بانک‌ها در حقوق ایران، به‌ویژه پراکندگی، نقصان و ابهام و نداشتن کفایت و کارآمدی مقررات فعلی باید به روند تصویب قوانین خاص توقف و ورشکستگی مؤسسات مالی تسریع بخشید. **فولادی کیا و همکاران (۱۴۰۰)** با بررسی اهمیت و نقش شبکه‌های اجتماعی به‌منظور اعتماد به تجارت الکترونیکی (B2C) نشان دادند که آشنایی با اینترنت و فضای مجازی از الزامات و پیش‌شرط‌های ورود به این عرصه برای فروشندگان و خریدار در تجارت الکترونیک می‌باشد. همچنین استفاده از رسانه ملی برای بومی‌سازی تجارت الکترونیک و ارتقای سواد رسانه‌ای عمومی نیز از دیگر نتایج این پژوهش بود. **رضایی و نوروزی (۱۳۹۸)** بررسی ناطمینانی اقتصادی و تصمیمات وام‌دهی بانک‌ها را بررسی کردند. نتایج نشان داد که در مدل اول، متغیر ناطمینانی اقتصادی، تأثیر مثبت و معناداری بر ریسک اعتباری بانک‌ها داشته است. همچنین در مدل دوم، ناطمینانی اقتصادی تأثیر مثبت بر عملکرد بانک‌ها دارد و در نهایت در مدل سوم هیچ‌گونه ارتباط معناداری بین ناطمینانی اقتصادی با میزان وام‌دهی بانک‌ها یافت نشد. **عباسیان و همکاران (۱۳۹۸)** نیز با بررسی تأثیر سرمایه‌گذاری بانک‌ها در وام‌دهی با توجه به نقش کفایت سرمایه نشان دادند که کفایت سرمایه اثر مثبت و میزان سرمایه‌گذاری بانک‌ها اثر منفی در وام‌دهی آن‌ها دارد. زمانی که اثر این دو عامل به‌صورت توأمان در اعطای تسهیلات بررسی شد مشاهده شد به‌جز

بانکهایی که بر اساس اصل ۴۴ خصوصی شده‌اند، شاخص مربوطه که حاصل ضرب دو فاکتور مذکور است، اثر مثبت معناداری در وام‌دهی دارد؛ یعنی افزایش نسبت کفایت سرمایه باعث کاهش اثر منفی سرمایه‌گذاری در وام‌دهی می‌شود. **فتحی و همکاران (۱۳۹۷)** پژوهشی را با عنوان «بررسی تأثیر بحران مالی بر رابطه بین بدهی و رفتار وام‌دهی بانکها با تمرکز بر نوع مالکیت بانکها در صنعت بانکداری ایران» را دارند. نتایج نشان داد که بدهی بر رفتار وام‌دهی بانکها تأثیر مستقیم و معنادار و بحران مالی بر رابطه بین بدهی و رفتار وام‌دهی بانکها تأثیر مستقیم و معنادار دارد. تأثیر کنش متقابل نوع مالکیت و بحران مالی بر رابطه بین بدهی و رفتار وام‌دهی بانکها مستقیم و معنادار است. سرمایه نوع اول تأثیر معناداری بر رفتار وام‌دهی بانکها ندارد. مطالبات معوق تأثیر معکوس و معناداری بر رفتار وام‌دهی بانکها دارد. بازده دارایی‌ها بر رفتار وام‌دهی بانکها تأثیر مستقیم و معناداری دارد. نوع مالکیت بانکها بر رفتار وام‌دهی بانکها تأثیر معکوس و معناداری دارند. **نظری و همکاران (۱۳۹۷)** نیز تأثیر بحران مالی بر ریسک مالی بانکها در ایران را بررسی کرده‌اند. نتایج بیانگر آن است که ریسک مالی بانکها در شرایط وجود بحران مالی بیشتر از شرایط نبود بحران مالی است. علاوه بر این، از بین متغیرهای کلان اقتصادی؛ رشد اقتصادی و نرخ تورم تأثیر معنادار و مثبت بر ریسک مالی بانکها دارد. این در حالی است که تمامی متغیرهای خاص بانکی تأثیر معنادار و منفی بر ریسک مالی دارد بنابراین بانکها می‌توانند با تعیین مقادیر بهینه از سودآوری، کفایت سرمایه و اندازه خود تا حد زیادی ریسک مالی را در شرایط وجود بحران مالی پوشش دهند. **دستگیر و همکاران (۱۳۹۳)** نیز با بررسی تأثیر بیش‌اعتمادی مدیران ارشد بر آشفستگی مالی نشان دادند که میزان آشفستگی مالی شرکت‌هایی که مدیران آنها دارای اعتمادبه‌نفس بیش‌ازحد هستند، به‌طور معناداری بیش‌تر از آشفستگی مالی شرکت‌هایی است که مدیران آنها فاقد اعتمادبه‌نفس بیش‌ازحد هستند. همچنین طبق نتایج این پژوهش اعتمادبه‌نفس بیش‌ازحد مدیران ارشد تأثیر مستقیم و معناداری بر آشفستگی مالی شرکتها دارد.

رامزان و همکاران^۱ (۲۰۲۱) پژوهشی را با عنوان «مسئولیت اجتماعی شرکت چگونه بر عملکرد مالی، ثبات مالی و ظرفیت دریافت تسهیلات مالی در بخش بانکداری تأثیر می‌گذارد؟» شواهدی از پاکستان را بررسی کردند. یافته‌های پژوهش حاکی از وجود رابطه مثبت و معنادار بین مسئولیت اجتماعی شرکت و عملکرد مالی بانکها می‌باشد و نشان‌دهنده این موضوع است که فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی شرکت تصویر مثبتی در ذهن مشتریان ایجاد می‌کند که به جذب بیشتر آنها کمک می‌کند و در نهایت منجر به افزایش عملکرد مالی بانکها می‌شود. نتایج نشان می‌دهد بانک‌هایی که بیشتر در فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی شرکت هزینه می‌کنند با مشتریان خود ارتباط قوی‌تری برقرار می‌کنند و این موضوع به کاهش ریسک مالی آنها کمک می‌کنند و عملکرد مالی آنها افزایش می‌یابد. علاوه بر این، نتایج حاکی از وجود یک ارتباط مثبت بین ظرفیت دریافت تسهیلات مالی و مسئولیت اجتماعی شرکت می‌باشد. **یینگ و همکاران^۲ (۲۰۱۹)** با بررسی اعتمادبه‌نفس بیش‌ازحد مدیران، تأمین مالی داخلی و بازده سرمایه‌گذاری نشان دادند که تأمین مالی داخلی می‌تواند موجب بهبود فرصت‌های کسب‌وکار و کاهش کمبود سرمایه شود اما ممکن است باعث سرمایه‌گذاری مفرط شود، به‌ویژه در شرکت‌هایی که مدیرانی با اعتمادبه‌نفس بیش‌ازحد دارند. این مشکل سرمایه‌گذاری بیش‌ازحد، بیشتر مربوط

1. Ramzan et al

2. Ying et al

به اعتماد به نفس بیش از حد مدیران در شرکت‌های دولتی است تا شرکت‌های غیردولتی. **آمور و اپپور**^۱ (۲۰۱۷) رابطه بین مدیران بیش اعتماد و رشد بدهی شرکت‌ها را بررسی کردند. نتایج نشان داد بیش اطمینانی مدیریت، تأثیر معناداری در سررسید بدهی دارد و شرکت‌های با مدیران بیش اطمینان، با انتخاب درصد بیشتری از بدهی کوتاه مدت، ساختار سررسید بدهی کوتاه تری اتخاذ می‌کنند. **هوانگ و همکاران**^۲ (۲۰۱۶) نیز در پژوهشی مشابه بیان کردند که بیش اطمینانی مدیریت، تأثیر معناداری در سررسید بدهی دارد و شرکت‌های با مدیران بیش اطمینان، با انتخاب درصد بیشتری از بدهی کوتاه مدت، ساختار سررسید بدهی کوتاه تری اتخاذ می‌کنند. **هو و همکاران** (۲۰۱۶) پژوهشی را با عنوان اعتماد به نفس مدیرعامل و بحران مالی: شواهد از وام بانکی و اهرم مالی انجام دادند. نتایج حاکی از افزایش پیش بینی‌های وام، تضعیف عملکرد، تضعیف استانداردهای اعطای وام، احتمال ورشکستگی در اثر شوک بحران مالی است. به طور کلی رفتار بیش اعتمادی مدیران، ناهمگونی در ریسک پذیری مدیران را توضیح می‌دهد. **فانگاکوا و همکاران**^۳ (۲۰۱۳) با مطالعه‌ای در ارتباط با تأثیر مالکیت بانک بر عرضه اعتبار: شواهدی از بحران مالی اخیر نشان دادند که مالکیت بانک بر عرضه اعتبار در طول بحران مالی تأثیر می‌گذارد و این بحران منجر به کاهش کلی در عرضه اعتبار شده است. نسبت به بانک‌های خصوصی داخلی، بانک‌های خارجی، عرضه اعتبار خود را بیشتر و بانک‌های تحت کنترل دولت کمتر کاهش دادند. این امر از این فرضیه حمایت می‌کند که بانک‌های خارجی «وفاداری نداشتن» به بازیگران داخلی در طول بحران دارند و همچنین این دیدگاه که عملکرد عینی بانک‌های تحت کنترل دولت، آن‌ها را به حمایت از اقتصاد در زمان رکود اقتصادی سوق می‌دهد.

۴- فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اول: بانک‌هایی که اطمینان بیش از حد دارند نسبت به بانک‌هایی که این خصیصه را ندارند، تسهیلات بیشتری دارند.

فرضیه دوم: در سال‌های بحرانی بانک‌هایی که بیش از حد اعتماد می‌کنند نسبت به بانک‌هایی که اعتماد زیادی نمی‌کنند رشد بیشتری در بدهی مالی دارند.

فرضیه سوم: طی سال‌های بحران مالی، بانک‌هایی که بیش از حد اعتماد می‌کنند نسبت به بانک‌هایی که بیش از حد اعتماد نمی‌کنند، بیشتر در معرض ورشکستگی هستند.

۵- روش‌شناسی پژوهش

با توجه به اینکه نتایج پژوهش حاضر می‌تواند برای گروه بسیاری از استفاده‌کنندگان، شامل تدوین‌کنندگان استانداردهای حسابداری، مسئولان بورس اوراق بهادار، سهامداران و محققان مفید واقع شود، پژوهشی کاربردی به شمار می‌رود؛ ضمن آنکه پژوهش مذکور توصیفی از نوع همبستگی است و روش نمونه‌گیری مبتنی بر حذف نظام‌مند می‌باشد. در این پژوهش از تحلیل رگرسیون چندگانه مبتنی بر داده‌های ترکیبی با رویکرد تابلویی

1. Amore and Epure

2. Huang et al

3. Fungáčová et al

به منظور پردازش و تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از تعداد ۱۶ بانک از بانک‌های پذیرفته شده در صنعت بانکداری ایران استفاده شده است.

در این پژوهش، بانک‌هایی که طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ شرایط زیر را دارند به عنوان جامعه آماری انتخاب شده‌اند:

۱. بانک‌هایی که تاریخ پذیرش آن‌ها قبل از ۱۳۹۶ باشد.
 ۲. بانک‌هایی که پایان دوره مالی آن‌ها پایان اسفندماه است.
 ۳. بانک‌هایی که طی دوره مورد تحقیق فعالیت مستمر داشته باشند.
 ۴. بانک‌هایی که داده‌های آن‌ها برای دوره زمانی تحقیق در دسترس باشد.
- روش مورداستفاده جمع‌آوری داده‌ها، روش اسنادکاوی و کتابخانه‌ای است و برای جمع‌آوری داده‌های موردنیاز از اطلاعات صورت‌های مالی و یادداشت‌های همراه استفاده شده است. بدین منظور از نرم‌افزار ره‌آورد نوین و همچنین از طریق کاوش اینترنتی (سایت رسمی شرکت بورس اوراق بهادار تهران و سایر سایت‌های مربوطه) استفاده شده است. همچنین محاسبات لازم برای تجزیه و تحلیل نهایی داده‌ها، با استفاده از اکسل و نرم‌افزار Eviews9 انجام شده است.

۶- متغیرهای پژوهش

۶-۱. متغیرهای وابسته

تغییر در تسهیلات (Δ Loans): به استناد پژوهش (هو و همکاران، ۲۰۱۶)، برای اندازه‌گیری این متغیر تسهیلات اعطایی بانک در سال جاری از تسهیلات اعطایی بانک در سال قبل کسر و تسهیلات اعطایی بانک در سال قبل تقسیم می‌گردد.

تغییر در کل بدهی‌های بانک (Δ Book Leverage): به استناد پژوهش (هو و همکاران، ۲۰۱۶) برای اندازه‌گیری این متغیر کل بدهی‌های جاری بانک در سال جاری از کل بدهی‌های جاری بانک در سال قبل کسر و بر کل بدهی‌های جاری بانک در سال قبل تقسیم می‌گردد.

خطر ورشکستگی (FAILURE): به استناد پژوهش‌های کردستانی و تاتلی (۱۳۹۳) و قدیری مقدم و همکاران (۱۳۸۸).

برای محاسبه متغیر ورشکستگی از روش پیش‌بینی ورشکستگی چندمتغیره آلتمن به شرح رابطه (۱) استفاده می‌گردد:

رابطه (۱)

$$Z = 0.717 X_1 + 0.874 X_2 + 0.107 X_3 + 0.420 X_4 + 0.998 X_5$$

که در رابطه بالا داریم:

X_1 : کل دارایی / سرمایه در گردش، X_2 : کل دارایی / سود انباشته، X_3 : کل دارایی / سود قبل از کسر بهره و مالیات، X_4 : ارزش دفتری کل بدهی / ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام، X_5 : کل دارایی‌ها / فروش.

سپس مدل Z با استفاده از الگوی فوق محاسبه شده و مقدار محاسبه شده اگر از عدد ۱/۲ کوچک‌تر باشد بانک به ورشکستگی نزدیک‌تر است و به آن عدد ۱ اختصاص می‌یابد، در غیر این صورت صفر می‌گیرد.

۲-۶. متغیر مستقل

یکی از متغیرهای مستقل در این پژوهش اطمینان بیش از حد مدیران (OC) است. به استناد پژوهش‌های **یینگ و همکاران**^۱ (۲۰۱۹) و **هوانگ و همکاران**^۲ (۲۰۱۶)، اطمینان بیش از حد مدیران از اختلاف سود پیش‌بینی شده هر سهم با سود واقعی آن محاسبه می‌شود. چنانچه سود پیش‌بینی شده از سود واقعی بیشتر باشد، عدد یک خواهد گرفت که در این صورت مدیر بیش اطمینان خوانده می‌شود و در غیر این صورت عدد صفر می‌گیرد که در این صورت مدیر فاقد بیش اطمینان محسوب می‌شود.

متغیر تعدیل‌گر**بحران مالی (Crisis):**

به استناد پژوهش **(هو و همکاران، ۲۰۱۶)**، برای اندازه‌گیری بحران مالی اگر یکی از شرایط زیر برقرار باشد به آن عدد یک اختصاص می‌یابد و در غیر این صورت صفر خواهد گرفت:

۱- بانک طی دو دوره متوالی با کاهش سود مواجه شود.

۲- سود قبل از بهره و مالیات طی دو دوره متوالی از هزینه‌های مالی کمتر باشد.

بنابراین برای اندازه‌گیری این متغیر، اگر هر بانکی یکی از شرایط فوق را داشته باشد، عدد یک و در غیر این صورت صفر می‌گیرد. به عبارت دیگر ابتدا روند سود در بند یک محاسبه و در صورتی که هر بانک طی دو سال متوالی با کاهش سود مواجه شده باشد به آن عدد یک اختصاص می‌یابد، سپس برای بند دو در صورتی که هزینه مالی بیشتر از سود قبل از بهره و مالیات باشد به آن نیز عدد یک اختصاص می‌یابد. ممکن است بانک هر دو شرط، یک شرط یا هیچ شرطی را دارا نباشد اما در نهایت بانکی که یکی از شرایط را دارد و دارای عدد یک باشد، در نهایت به آن عدد یک اختصاص و به‌عنوان بانک دارای بحران تلقی می‌گردد.

۴-۶. متغیرهای کنترلی

اندازه بانک (Assets): برابر است با لگاریتم طبیعی کل دارایی‌های بانک.

نسبت دارایی‌ها به ارزش بازار بانک (Bolev): برابر است با نسبت کل دارایی‌ها به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام

بازده دارایی‌های بانک (Roa): نسبت سود خالص به کل دارایی

نسبت سپرده (LOANDEP): نسبت متوسط تسهیلات به متوسط سپرده‌ها.

۷- مدل پژوهش

به استناد پژوهش **(هو و همکاران، ۲۰۱۶)**، برای بررسی فرضیه اول از رابطه (۱) استفاده می‌گردد:

رابطه (۱)

$$\Delta \text{Loansit} = \beta_1 \text{OCit} + \beta_2 \text{Assetsit} + \beta_3 \text{Bolevit} + \beta_4 \text{Roait} + \beta_5 \text{LOANDEPit} + \text{eit}$$

که در رابطه فوق داریم:

¹. Ying et al

². Huang et al

Δ Loansit: تغییر در تسهیلات بانک i در سال t . OCit: اطمینان بیش از حد مدیران بانک i در سال t . Assetsit: اندازه بانک i در سال t . Bolevit: نسبت دارایی‌ها به ارزش بازار بانک i در سال t . Roait: نسبت دارایی‌ها بر بدهی‌های جاری شرکت i در سال t . LOANDEPit: نسبت سپرده بانک i در سال t .

به استناد پژوهش (هو و همکاران، ۲۰۱۶) برای بررسی فرضیه دوم از رابطه (۲) استفاده می‌گردد:

رابطه (۲)

$$\Delta \text{Book Leverageit} = \beta_1 \text{OCit} + \beta_2 \text{Crisisit} + \beta_3 \text{OC} * \text{Crisisit} + \beta_4 \text{Assetsit} + \beta_5 \text{Bolevit} + \beta_6 \text{roait} + \beta_7 \text{LOANDEPit} + \text{eit}$$

که در رابطه فوق داریم:

Δ Book Leverageit: تغییر در کل بدهی‌های بانک i در سال t . Crisisit: بحران مالی بانک i در سال t به استناد پژوهش (هو و همکاران، ۲۰۱۶)، برای بررسی فرضیه سوم از رابطه (۳) استفاده می‌گردد:

رابطه (۳)

$$\text{FAILUREit} = \beta_1 \text{OCit} + \beta_2 \text{Crisisit} + \beta_3 \text{OC} * \text{Crisisit} + \beta_3 \text{Assetsit} + \beta_3 \text{Bolevit} + \beta_4 \text{Roait} + \beta_5 \text{LOANDEPit} + \text{eit}$$

که در رابطه فوق داریم:

FAILUREit: خطر ورشکستگی بانک i در سال t .

۸- یافته‌های پژوهش

۸-۱. آمار توصیفی

از بین شاخص‌های مرکزی بیان شده، میانگین، مهم‌ترین آن‌ها محسوب می‌شود که نشان‌دهنده نقطه تعادل و مرکز ثقل توزیع است. میانگین شاخص مناسبی برای نشان دادن مرکزیت داده‌ها است. برای مثال میانگین تغییر در تسهیلات برابر با ۰/۳۶۰ می‌باشد که نشان می‌دهد بیشتر داده‌های مربوط به این متغیر در حول این نقطه تمرکز یافته‌اند. میان یکدیگر از شاخص‌های مرکزی است که وضعیت جامعه را نشان می‌دهد. همان‌گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود میانگین متغیر تغییر در تسهیلات برابر با ۰/۱۸۹ است که نشان می‌دهد نیمی از داده‌های این متغیر کمتر از این مقدار و نیمی دیگر بیشتر از این مقدار می‌باشد. طی قلمرو زمانی پژوهش، بیشترین مقدار متغیر تغییر در کل بدهی‌های بانک برابر با ۲/۳۲۳ و کمترین مقدار این متغیر برابر با ۰/۹۲۹- است که نشان می‌دهد بانک‌های تازه‌وارد به بورس و تازه‌تأسیس بعد از مدتی به‌طور ناگهانی بدهی آن‌ها به دلیل افزایش سپرده افزایش یافته است. شاخص‌های پراکندگی به‌طور کلی معیاری برای تعیین میزان پراکندگی داده‌ها از یکدیگر یا میزان پراکندگی آن‌ها نسبت به میانگین است. از جمله مهم‌ترین شاخص‌های پراکندگی که شرط مطلوب برای وارد کردن متغیر به مدل رگرسیونی می‌باشد، انحراف معیار است. همان‌طور که در جدول ۱ نیز قابل مشاهده است، انحراف معیار متغیرها صفر نیست و حائز این شرط هستند. در جامعه آماری مورد بررسی مقدار بیشترین و کمترین این پارامتر به ترتیب برابر با ۱/۲۱۹ و ۰/۰۲۰ است که به ترتیب مربوط به متغیرهای اندازه بانک و بازده دارایی‌های بانک می‌باشد، پارامتر چولگی میزان عدم تقارن منحنی، فراوانی متغیر را نشان می‌دهد. اگر ضریب چولگی صفر باشد؛ جامعه کاملاً متقارن است و چنانچه ضریب مثبت باشد؛ چولگی به راست و اگر منفی باشد؛ چولگی به چپ وجود خواهد داشت. برای مثال ضریب چولگی متغیر خطر ورشکستگی منفی و برابر با ۰/۹۲۳- است یعنی منحنی فراوانی این متغیر در جامعه مورد بررسی چولگی به چپ دارد و به این اندازه از مرکز تقارن انحراف دارد.

جدول ۱. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	نماد متغیر	میانگین	میانۀ	ماکزیمم	مینیمم	انحراف معیار	چولگی
بیش اطمینانی مدیریت	OC	۰/۳۵۴	۰	۱	۰	۰/۴۸۱	۰/۷۶۰
تغییر در تسهیلات	Δ LOANS	۰/۳۶۰	۰/۱۸۹	۳/۶۸۵	-۰/۰۵۱	۰/۷۳۲	۱/۴۱۵
تغییر در کل بدهی های بانک	Δ BOOKLEVERAGE	۰/۵۰۱	۰/۲۳۴	۲/۳۲۳	-۰/۹۲۹	۰/۵۶۵	۰/۸۰۷
بحران مالی	CRISIS	۰/۷۶۳	۱	۱	۰	۰/۴۲۷	-۰/۲۳۹
خطر ورشکستگی	FAILURE	۰/۷۰۹	۱	۱	۰	۰/۴۵۶	-۰/۹۲۳
اندازه بانک	ASSETS	۱۹/۳۰	۱۹/۳۶	۲۱/۵۲	۱۶/۰۵	۱/۲۱۹	-۰/۴۲۰
نسبت دارایی ها به ارزش بازار بانک	BOLEV	۱۸/۰۶	۱۵/۷۴	۳۴/۷۴	۱/۵۷۲	۱/۲۱۷	۰/۲۰۷
بازده دارایی های بانک	ROA	۰/۰۰	۰/۰۰۷	۰/۰۵۲	-۰/۱۲۷	۰/۰۲۰	۰/۵۰۵
بحران مالی	CRISIS	۰/۷۶۳	۱	۱	۰	۰/۴۲۷	-۰/۲۳۹
نسبت سپرده	LOANDEP	۰/۶۷۶	۰/۷۷۵	۵/۸۷۶	-۰/۱۴۹	۰/۸۶۷	۱/۹۷۱

۸-۲. تجزیه و تحلیل استنباطی داده ها

برای تجزیه و تحلیل داده های هریک از مدل های بیان شده نیاز است قبل از پردازش آن ها و آزمون فرضیه ها، فروض کلاسیک مدل آزمون شود.

۸-۲-۱. آزمون ناهمسانی واریانس باقی مانده ها

یکی از فروض رگرسیون خطی به روش حداقل مربعات معمولی (OLS) این است که تمامی جملات پسماند دارای واریانس برابر هستند، برای بررسی فرض ناهمسانی واریانس در این پژوهش، از آزمون وایت استفاده شده که نتایج آن در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. نتایج آزمون ناهمسانی واریانس باقی مانده ها

فرضیه H0	مدل	سطح معناداری	آماره آزمون	نتیجه	روش تخمین
همسانی واریانس	اول	۰/۹۰۷۹	۰/۵۴۳۰۰	H0 رد نمی شود	OLS
همسانی واریانس	دوم	۰/۲۲۰۸	۱/۲۶۳۱	H0 رد نمی شود	OLS
همسانی واریانس	سوم	۰/۰۰۰۷	۳/۰۴۱۳	H0 رد می شود	GLS

نتایج مندرج در جدول ۲ نشان می دهد که سطح معناداری محاسبه شده در آزمون وایت برای مدل های پژوهش بیشتر از سطح خطای ۰/۰۵ است. از این رو H0 این آزمون مبنی بر همسان بودن واریانس ها رد نمی شود که نشان می دهد همسانی واریانس وجود دارد و روش تخمین مدل مورد بررسی به صورت رگرسیون حداقل مربعات معمولی (OLS) است. آماره احتمال محاسبه شده در آزمون وایت برای مدل سوم پژوهش کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ می باشد. از این رو H0 این آزمون مبنی بر همسان بودن واریانس ها رد می شود که نشان می دهد ناهمسانی واریانس وجود دارد و روش تخمین مدل مورد بررسی به صورت رگرسیون مربعات تعمیم یافته (GLS) می باشد.

۸-۲-۲. آزمون تعیین نوع داده‌های ترکیبی

در این پژوهش از داده‌های ترکیبی و برای تعیین نوع داده‌های ترکیبی از آزمون F لیمر و هاسمن استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۳ برای مدل‌های پژوهش نشان داده شده است. برای تخمین این مدل‌ها، روش به‌کارگیری داده‌ها تلفیقی یا تابلویی است. مقدار سطح معناداری مربوط به این آماره برای مدل‌های پژوهش بیشتر از ۵ درصد است، در نتیجه و بر مبنای این نتایج، فرض صفر آزمون مبنی بر تلفیقی بودن داده‌ها تأیید می‌شود و داده‌های مدل‌های پژوهش به‌صورت تلفیقی تخمین زده می‌شود. با توجه به آزمون F لیمر، لازم است آزمون هاسمن برای تعیین نوع داده‌های تابلویی (تأثیرات ثابت یا تصادفی) انجام گیرد. مقدار سطح معناداری مربوط به این آماره برای مدل‌های پژوهش بیشتر از ۵ درصد است بنابراین فرض صفر در این مدل تأیید و از روش اثرات تصادفی برای برازش مدل استفاده می‌شود.

جدول ۳. نتایج آزمون تعیین نوع داده‌های ترکیبی

مدل	آزمون F لیمر		آزمون هاسمن	
	آماره	سطح معناداری	نتیجه	سطح معناداری
اول	۱/۴۷۷	۰/۱۳۶۲	روش تلفیقی	۰/۲۱۱
دوم	۱/۵۳۱	۰/۱۱۶۷	روش تلفیقی	۰/۴۵۶
سوم	۱/۳۳۱	۰/۲۰۵۴	روش تلفیقی	۰/۲۰۹

۸-۳-۳. نتایج آزمون مدل‌های پژوهش

۸-۳-۱. نتایج حاصل از آزمون مدل اول پژوهش

در تحلیل نتایج ابتدا معناداری مدل و میزان بیان کنندگی متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترلی بررسی و در ادامه، پیش از ارائه نتایج اصلی، به بیان درست‌نمایی مدل پژوهش پرداخته می‌شود. همان‌طور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود مقدار سطح معناداری اف فیشر در مدل‌های اول و دوم برابر با ۰/۰۰۰۰ است. این مقادیر کمتر از ۰،۰۵ است بنابراین فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود یعنی مدل معنی‌داری وجود دارد؛ به عبارتی مدل مورد بررسی دارای اعتبار است. ضریب تعیین تعدیل‌شده در مدل نیز ۳۲ درصد است. این ضریب بیان‌گر این است که متغیرهای مستقل و کنترلی در این مدل، توانایی توجیه بیش از ۳۲ درصد از تغییرات سطوح متغیر وابسته را دارند. یکی از آزمون‌های کفایت و درستی مدل، بررسی نبود خودهمبستگی بین باقی‌مانده‌های مدل است. خودهمبستگی سبب می‌شود مقادیر t در مدل بیش‌ازحد بزرگ گردد و در نتیجه ضرایب به‌اشتباه معنی‌دار شود که سبب تفسیر نادرست ضرایب و احتمال رخ‌دادن خطای نوع دوم می‌گردد. برای بررسی نبود خودهمبستگی از مقادیر آزمون دوربین- واتسون استفاده می‌شود. در این مدل مقدار سطح معنی‌داری آماره دوربین واتسون در مدل فوق برابر ۱/۹۷ است که حاکی از نبود خودهمبستگی بین باقی‌مانده‌های مدل است.

جدول ۴. نتایج آزمون مدل اول

$\Delta \text{Loans it} = \beta_1 \text{OCit} + \beta_2 \text{Assets it} + \beta_3 \text{Bolevit} + \beta_4 \text{Roa it} + \beta_5 \text{LOANDEPit} + \text{eit}$					
نام متغیر	نماد	ضریب بتا	مقادیر آماره t	احتمال	نتیجه‌گیری
بیش‌اطمینانی مدیریت	OC	۰/۰۳۴	۲/۰۰۸	۰/۰۲۹۴	تأثیر مثبت و معنادار

اندازه بانک	ASSETS	-۰/۱۷۴	-۰/۶۰۳	۰/۰۷۹۹	نبود تأثیر معنادار
نسبت دارایی‌ها به ارزش بازار بانک	BOLEV	-۰/۰۰۳۱	-۱/۲۰۸	۰/۰۴۹۰	تأثیر منفی و معنادار
بازده دارایی‌های بانک	ROA	۳/۴۰۳	۱/۲۲۴	۰/۰۹۳۹	نبود تأثیر معنادار
نسبت سپرده	LOANDEP	-۰/۰۰۳۴	-۰/۸۱۷	۰/۱۰۰۶	نبود تأثیر معنادار
عرض از مبدأ	C	۳/۷۸۰	۱/۰۲۱	۰/۰۴۷۹	-
مقادیر آزمون F	۳/۲۷۶	آزمون دوربین-واتسون	۱/۹۷		
مقادیر سطح معنی داری	۰/۰۰۰۱	ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۳۲		

همان‌طور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود ضریب برآورد شده متغیر بیش‌اطمینانی مدیریت برابر با ۰/۰۳۴۸ است که نشان می‌دهد رابطه مورد بررسی به صورت مستقیم می‌باشد. از طرف دیگر مقدار سطح معناداری محاسبه شده برای این متغیر برابر با ۰/۰۲۹۴ است که نشان می‌دهد رابطه این دو متغیر در سطح اطمینان ۹۵ درصد به صورت معنادار می‌باشد، بنابراین با توجه به سطح معناداری و علامت ضریب برآورد شده متغیر بیش‌اطمینانی مدیریت می‌توان گفت که بانک‌هایی که اطمینان بیش‌از حد دارند نسبت به بانک‌هایی که این خصیصه را ندارند، دارای تسهیلات بیشتری هستند و بر اساس این نتایج، فرضیه اول پژوهش پذیرفته می‌شود.

۸-۳-۲. نتایج حاصل از آزمون مدل دوم پژوهش

همان‌طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود مقدار سطح معناداری اف فیشر در مدل دوم برابر با ۰/۰۰۰۰ است. این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است بنابراین فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود یعنی مدل‌های معنی داری وجود دارد؛ به عبارتی مدل‌های مورد بررسی دارای اعتبار است. ضریب تعیین تعدیل شده در مدل نیز ۳۸ درصد است؛ این ضریب بیان‌گر این است که متغیرهای مستقل و کنترلی در این مدل، توانایی توجیه بیش از ۳۸ درصد از تغییرات سطوح متغیر وابسته را دارند. در این مدل مقدار سطح معنی داری آماره دوربین-واتسون برابر ۱/۷۸ است که حاکی از نبود خودهمبستگی بین باقی‌مانده‌های مدل است.

جدول ۵. نتایج آزمون مدل دوم

$\Delta \text{Book Leverage it} = \beta_1 \text{OC it} + \beta_2 \text{Crisis it} + \beta_3 \text{OC} * \text{Crisis it} + \beta_4 \text{Assets it} + \beta_5 \text{Bolev it} + \beta_6 \text{roa it} + \beta_7 \text{LOANDEP it} + \text{eit}$					
نام متغیر	نماد	ضریب بتا	مقادیر آماره t	سطح معناداری	نتیجه‌گیری
بیش‌اطمینانی مدیریت	OC	-۰/۳۵۲	-۱/۰۸	۰/۲۸۱۱	عدم تأثیر معنادار
بحران مالی	CRISIS	-۰/۱۷۴	-۴/۰۹	۰/۰۰۰۱	تأثیر منفی و معنادار
اثر تعاملی بحران مالی و بیش‌اطمینانی مدیریت	OC*CRISIS	۰/۳۴۶	۱/۰۶	۰/۲۹۰۳	عدم تأثیر معنادار
اندازه بانک	ASSETS	-۰/۳۹۶	-۲/۸۲	۰/۰۰۶۱	تأثیر منفی و معنادار
نسبت دارایی‌ها به ارزش بازار بانک	BOLEV	۰/۰۰۰۱	۰/۰۶۴	۰/۹۴۸۷	عدم تأثیر معنادار
بازده دارایی‌های بانک	ROA	-۰/۰۰۷	-۱/۴۱۶	۰/۱۶۱۰	عدم تأثیر معنادار
نسبت سپرده	LOANDEP	-۰/۰۲۶	-۱/۸۲	۰/۰۷۴۰	عدم تأثیر معنادار
عرض از مبدأ	C	۸/۴۴	۳/۱۳	۰/۰۰۲۵	-
مقادیر آزمون F	۳/۷۴۱	آزمون دوربین واتسون	۱/۷۸		

مقادیر سطح معنی‌داری	۰/۰۰۰۰	ضریب تعیین تعدیل‌شده	۰/۳۸
----------------------	--------	----------------------	------

همان‌طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود مقدار احتمال محاسبه‌شده برای متغیر اثر تعاملی بحران مالی و بیش‌اطمینانی مدیریت برابر با ۰/۲۹۰۳ می‌باشد که نشان می‌دهد رابطه این دو متغیر در سطح اطمینان ۹۵ درصد به‌صورت معنادار نیست، همچنین ضریب برآوردشده این متغیر برابر با ۰/۳۴۶۳ است که نشان می‌دهد رابطه موردبررسی به‌صورت مستقیم می‌باشد اما با توجه به سطح معناداری متغیر اثر تعاملی بحران مالی و بیش‌اطمینانی مدیریت می‌توان گفت که در سال‌های بحرانی بانکهایی که بیش‌ازحد اعتماد می‌کنند نسبت به بانکهایی که اعتماد زیادی نمی‌کنند، فاقد رشد بیشتر در بدهی مالی هستند و بر اساس این نتایج، فرضیه دوم پژوهش رد می‌شود.

۸-۳-۳. نتایج حاصل از آزمون مدل سوم پژوهش

برای رسیدن به هدف مدل سوم ابتدا به پیش‌آزمون لازم پرداخته می‌شود و در ادامه به آزمون اصلی انجام می‌گیرد که در جدول (۱۵-۴) پیش‌آزمون لازم نشان داده شده است.

جدول ۶. پیش‌آزمون مدل سوم پژوهش

نام پیش‌آزمون	سطح معناداری	آماره آزمون	نتیجه	روش تخمین
آزمون نرمالیتی	۰/۰۳۰۷	۶/۹۶	HO رد می‌شود	لاجیت

بر مبنای نتایج جدول ۶ مشاهده می‌شود که پیش‌آزمون صورت‌گرفته برای این مدل (آزمون نرمالیتی) نشان می‌دهد که سطح معناداری آن برابر با ۰/۰۳۰۷ است که نشان می‌دهد باید برای بررسی فرضیه پژوهش از آزمون لاچیت استفاده شود.

در تحلیل نتایج، ابتدا به بررسی معناداری مدل و میزان بیان‌کنندگی متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترلی و در ادامه پیش از ارائه نتایج اصلی، به بیان درست‌نمایی مدل پژوهش پرداخته می‌شود. بر مبنای نتایج جدول ۷ سطح معنادار بودن نسبت درست‌نمایی (LR) برابر با ۰/۰۰۰ است و این بدان معناست که مدل مقید و غیرمقید، تفاوت معناداری دارند بنابراین متغیرهای توضیحی، قدرت توضیح‌دهندگی معناداری دارند؛ در واقع می‌توان گفت که در سطح اطمینان ۹۵ درصد این مدل معنادار است و اعتبار دارد. بر اساس نتایج همین فرضیه، مقدار ضریب مک فادن برابر با ۰/۲۷ است که نشان می‌دهد ۲۷ درصد تغییرات متغیر وابسته از طریق مدل رگرسیون توضیح داده می‌شود.

جدول ۷. نتایج مربوط به تخمین مدل سوم پژوهش

FAILURE it = β_1 OC it + β_2 Assets it + β_3 Bolev it + β_4 roa it + β_5 LOANDEP it + eit					
نام متغیر	نماد متغیر	ضریب برآوردی	آماره Z	سطح معناداری	نتیجه‌گیری
بیش اطمینانی مدیریت	OC	۰,۹۹۲	۲,۱۸	۰,۰۲۹۶	تأثیر مثبت و معنادار
بحران مالی	CRISIS	۰,۰۲۰	۱,۸۳	۰,۰۷۵۷	نبود تأثیر معنادار
اثر تعاملی بحران مالی و بیش‌اطمینانی مدیریت	OC*CRISIS	۰,۲۲۱	۲,۰۰۴۹	۰,۰۳۷۶	تأثیر مثبت و معنادار
اندازه بانک	ASSETS	۰,۲۰۳	۴,۱۰	۰,۰۰۰۰	تأثیر مثبت و معنادار
نسبت دارایی‌ها به ارزش بازار	BOLEV	-۰,۰۱۷	-۱,۶۸	۰,۰۲۸۱۷	نبود تأثیر معنادار

بازده دارایی	ROA	-۹۳٫۸	-۳٫۴۸	۰٫۰۰۰۹	تأثیر منفی و معنادار
نسبت سپرده	LOANDEP	-۰٫۹۳۸	-۳٫۸۵	۰٫۰۰۲۴	تأثیر منفی و معنادار
عرض از مبدأ	C	-۸٫۵۶	-۲٫۹۹	۰٫۰۰۳۷	-
آماره LR	معناداری آماره LR				ضریب مک فادن
۳۴٫۹۱	۰٫۰۰۰۰			۰٫۲۷	

همان‌طور که در جدول ۷ مشاهده می‌شود مقدار احتمال محاسبه‌شده برای متغیر اثر تعاملی بحران مالی و بیش‌اطمینانی مدیریت برابر با ۰/۰۳۷۶ است که نشان می‌دهد رابطه این دو متغیر در سطح اطمینان ۹۵ درصد به‌صورت معنادار می‌باشد، همچنین ضریب برآوردشده این متغیر برابر با ۰/۲۲۱ است که نشان می‌دهد رابطه موردبررسی به‌صورت مستقیم است بنابراین با توجه به سطح معناداری و علامت ضریب برآوردشده متغیر اثر تعاملی بحران مالی و بیش‌اطمینانی مدیریت می‌توان گفت بانک‌هایی که بیش‌ازحد اعتماد می‌کنند طی سال‌های بحران نسبت به بانک‌هایی که بیش‌ازحد اعتماد نمی‌کنند، بیشتر در معرض ورشکستگی می‌باشند و بر اساس این نتایج، فرضیه سوم پژوهش تأیید می‌شود.

۹. بحث و نتیجه‌گیری

هدف از آزمون فرضیه اول پژوهش بررسی این مسئله است که آیا بانک‌هایی که اطمینان بیش‌ازحد دارند نسبت به بانک‌هایی که این خصیصه را ندارند، تسهیلات بیشتری دارند. بر مبنای نتایج به‌دست‌آمده از آزمون مدل اول پژوهش، نتایج حاکی از وجود رابطه مثبت و معنی‌دار بین بیش‌اطمینانی مدیریت و تغییر در تسهیلات می‌باشد. تسهیلات بانکی همان خروجی‌های اصلی بانک‌ها هستند. بدین معنی که یک بانک با تجهیز منابع (شامل سرمایه و حقوق صاحبان سهام و انواع سپرده‌ها یا سایر بدهی‌ها) آن‌ها را در راستای اهداف ازقبیل تعیین‌شده به مصرف می‌رساند. به تعبیر دیگر فرض بر این است که یک بانک با ایجاد این دارایی‌های درآمدزا در پایان هر دوره مالی به سود رسیده و دوباره با استفاده از سودهای انباشته شده و منابع جدید شامل افزایش سرمایه یا ایجاد بدهی‌های دیگر فعالیت خود را گسترش می‌دهد. فرااعتمادی یا اعتماد بیش‌ازحد به خود، می‌تواند به‌عنوان یک اعتقاد بی‌اساس در مورد توانایی‌های شناختی، قضاوت‌ها و استدلال شهودی فرد خلاصه شود. بنابراین مدیران بیش‌اعتماد با وجود این خصیصه و با فرض این که تسهیلات اعطایی منجر به درآمدزایی و گسترش فعالیت می‌گردد نسبت به بانک‌هایی که بیش‌اعتماد نیستند، اقدام به تسهیلات اعطایی بیشتر می‌کنند. نتایج این فرضیه از پژوهش حاضر مطابق با پژوهش (هو و همکاران، ۲۰۱۶)، مالمندیر و تیت (۲۰۰۵) و هیرشلیفر و لو (۲۰۰۱) می‌باشد.

هدف از آزمون فرضیه دوم پژوهش، بررسی رشد بدهی مالی در سال‌های بحرانی در بانک‌هایی که بیش‌ازحد اعتماد می‌کنند نسبت به بانک‌هایی که اعتماد زیادی نمی‌کنند می‌باشد. بر مبنای نتایج به‌دست‌آمده از آزمون مدل دوم پژوهش، نتایج حاکی از نبود رابطه معنی‌دار بین بیش‌اطمینانی مدیریت و تغییر در بدهی‌های مالی می‌باشد. این نتایج نشان می‌دهد که افزایش در اعتماد مدیران سبب کاهش میزان بدهی بانک نمی‌شود و عکس آن نیز صادق است. اطمینان بیش‌ازاندازه مدیران این است که آن‌ها تخمین بیش‌ازحدی راجع به جریان‌های نقدی و سودآوری آتی واحدهای تجاری داشته باشند. این امر ممکن است باعث ایجاد سردرگمی در انتخاب روش‌های تأمین مالی توسط مدیران شود از این‌رو مدیران بیش‌اعتماد تأثیر تأثیرات منفی رویدادهای نامطلوب

همچون بحران مالی را کمتر از واقع تخمین می‌زنند. به عبارت دیگر، بیش اعتمادی مدیران سبب نمی‌شود که در چنین شرایطی اقدام به تأمین مالی از طریق بدهی کنند. نتایج این فرضیه از پژوهش حاضر، مطابق با پژوهش (هو و همکاران، ۲۰۱۶) می‌باشد.

آزمون فرضیه سوم پژوهش به بررسی این مسئله می‌پردازد که آیا در سال‌های بحران مالی، بانک‌هایی که بیش از حد اعتماد می‌کنند نسبت به بانک‌هایی که بیش از حد اعتماد نمی‌کنند، بیشتر در معرض ورشکستگی هستند. بر مبنای نتایج به دست آمده از آزمون مدل سوم پژوهش، نتایج حاکی از وجود رابطه مثبت و معنی‌دار بین بیش اطمینانی مدیریت و در معرض ورشکستگی قرار گرفتن بانک می‌باشد، این نتایج نشان می‌دهد که افزایش در منابع خروجی به نسبت منابع ورودی سبب افزایش سطح احتمال ورشکستگی بانک‌ها می‌شود و عکس آن نیز صادق است. مدیرانی که دارای اعتماد به نفس بیش از حد هستند ممکن است وجوه نقد داخلی را در طرح‌هایی با خالص ارزش فعلی منفی سرمایه‌گذاری کنند که به تبع آن منابع داخلی شرکت هدر خواهد رفت و شرکت دچار آشفته‌گی مالی می‌گردد. چنانچه مدیران با منابع داخلی شرکت اقدام به بیش سرمایه‌گذاری کنند، ممکن است جریان‌های نقدی مورد نیاز برای ایفای تعهدات و پرداخت بدهی‌ها در زمان مناسب فراهم نشود و شرکت‌ها دچار آشفته‌گی مالی گردند. به عبارت دیگر اعتماد به نفس بیش از حد باعث می‌شود مدیران احتمال وقوع شرایط نامساعد همچون بحران مالی را کمتر از واقع در نظر گیرند و با اقداماتی غیرعقلایی، احتمال ورشکستگی شرکت را افزایش دهند. نتایج این فرضیه از پژوهش حاضر، مطابق با پژوهش [دستگیر و همکاران \(۱۳۹۳\)](#) می‌باشد.

نتایج فرضیه اول پژوهش نشان داد که بانک‌هایی که اطمینان بیش از حد دارند نسبت به بانک‌هایی که این خصیصه را ندارند، تسهیلات بیشتری دارند. بنابراین طبق نتیجه فرضیه به سرمایه‌گذاران و سهامداران در این بانک‌ها توصیه می‌شود در بررسی شرایط بانک‌ها دقت لازم را به عمل آورند. نتایج فرضیه دوم پژوهش نشان داد در سال‌های بحرانی بانک‌هایی که بیش از حد اعتماد می‌کنند نسبت به بانک‌هایی که اعتماد زیادی نمی‌کنند رشد بیشتری را در بدهی مالی ندارند. بنابراین طبق نتیجه فرضیه به مدیران بانک‌ها پیشنهاد می‌شود برای تأمین جریان‌های نقدی بانک، روش‌های تأمین مالی مختلف را در پیش بگیرند. همچنین، نتایج فرضیه سوم پژوهش نشان داد طی سال‌های بحران مالی، بانک‌هایی که بیش از حد اعتماد می‌کنند نسبت به بانک‌هایی که بیش از حد اعتماد نمی‌کنند، بیشتر در معرض ورشکستگی هستند بنابراین طبق نتیجه فرضیه به سپرده‌گذاران پیشنهاد می‌شود با توجه به اهمیت زیاد بحران مالی و تأثیر دیدگاه مدیران در اعطای تسهیلات و اتخاذ سیاست‌های کسب منابع، در بررسی شرایط بانک‌ها برای سپرده‌گذاری، به ویژگی‌های رفتاری مدیران اهمیت بسیاری دهند.

با توجه به نتایج و تکمیل و توسعه هرچه بیشتر پژوهش حاضر، پیشنهادهایی برای انجام تحقیقات آتی به شرح زیر ارائه می‌گردد:

- بررسی تأثیر بیش اطمینانی مدیریت بر ساختار سرمایه بانک‌ها در شرایط محدودیت مالی
- بررسی تأثیر بیش اطمینانی مدیریت بر حاکمیت شرکتی در شرایط ورشکستگی در بانک‌ها
- بررسی تأثیر توانایی مدیریت بر رفتار مالی بانک‌ها در شرایط بحران مالی
- بررسی تأثیر پیش‌بینی‌های سود مدیریت بر رفتار مالی بانک‌ها در شرایط بحران مالی
- بررسی تأثیر ترکیب هیئت‌مدیره بر ساختار سرمایه بانک‌ها در شرایط بحران مالی

- بررسی تأثیر بیش طمینانی مدیریت بر تأمین مالی بانکها در شرایط بحران مالی
- بررسی تأثیر ساختار مالکیت بر رفتار مالی بانکها در شرایط بحران مالی.

۱۰- محدودیت‌های پژوهش

- ۱- از جمله عواملی که ممکن است نتایج پژوهش را تحت‌الشعاع قرار دهد شرایط سیاسی و اقتصادی حاکم بر جامعه است که خارج از اختیارات و کنترل محقق می‌باشد.
- ۲- تحقیق حاضر تاریخی است و داده‌های استخراج‌شده از صورت‌های مالی شرکت‌ها، از بابت تورم تعدیل نگردیده است. در صورت تعدیل اطلاعات مذکور، ممکن است نتایج متفاوتی از نتایج فعلی حاصل شود.
- ۳- با توجه به اینکه قلمرو زمانی پژوهش، سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ بوده است، باید در تعمیم نتایج به دوره‌های قبل و بعداز آن، جنبه احتیاط رعایت گردد.

References

1. Abbasian, E, ShirKond, S, Tehrani, R, Alimardani, E. (2020). "The effect of banks' investment in lending according to the role of capital adequacy". Monetary Banking Research, 12 (41), 523-550. (In Persian). <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?ID=536723>
2. Ahmadian, Azam (2011). "Evaluation of Banking Industry Performance in Iran Comparison of 2010 and 2011. Monetary and Banking Research Institute, Central Bank of the Islamic Republic of Iran. ". (In Persian). www.mbri.ac.ir/Home/News_Page?News_ID=150967
3. Acharya, D.; Amanulla, S., & Joy, S. (2009). "Financial Development and Economic Growth in Indian States": An Examination. International Research Journal of Finance and Economics, Vol, 24. <https://www.researchgate.net/publication/258117867>
4. Adrian, T., Shin, H. S., (2009). Money, "liquidity and monetary policy". American Economic Review 99, 600-605. <https://www.jstor.org/stable/25592465>
5. Akbar Mousavi, S., Salmani, B., Haghghat, J., Asgharpour, H. (2022). " The Factors Affecting on Banking Crisis Loss with Emphasis on Policy Frameworks". Journal of Monetary and Banking Research, 15(51), 1-32. (In Persian). <https://jmbr.mbri.ac.ir/article-1-1785-fa.html>
6. Amore, M.D., Epure, M., (2017), "Trusting the Family Firm? Family Control and Cultural Values during Financial Crises", Academy of Management Proceedings Vol. 2017, No.1 <https://journals.aom.org/doi/abs/10.5465/ambpp.2017.16923abstract>
7. Banga, S. (2013). "Socio-Economic Significance of Commercial Banks in India: With Special Emphasis on Public Sector Banks". International Journal of Advanced Research in Management and Social Sciences, Vol, 2. No, 1. <https://www.academia.edu>
8. Bozorg Asl, M., Barzideh, F., Samadi, M.T. (2017). "The relationship between liquidity risk and credit risk and its effect on financial instability in Iran's banking industry". Journal of Monetary and Banking Research, 10(33), 509-531. (In Persian). <https://jmbr.mbri.ac.ir/article-1-653-fa.html>
9. Dastgir, M, Kazemi Nouri, S. (2012). " The Impact of Senior Managers' Overconfidence on Financial Turmoil". Accounting Reviews, 1 (2). (In Persian). https://jiar.scu.ac.ir/?_action=article&kw=18097&_kw

10. Dehdar, F. Yajolvand, M. (2014). " *Investigating the relationship between the factors affecting the financing activity and investment of banks and credit institutions in the country's money market using fundamental correlation analysis*". Master Thesis, Islamic Azad University, Shahrud Branch, Faculty of Management and Accounting. <https://irandoc.ac.ir/>
11. Feshari, M., (2017). " *Investigating the effect of ownership structure on the risk-taking behavior of private and state-owned banks in Iran (dynamic panel data approach)* ". Journal of Monetary and Banking Research, 10(32), 199-225. (In Persian). <https://jmbr.mbri.ac.ir/article-1-547-fa.html>
12. Fooladi Kia, E, Taghipour, F, Naghsh, A, (2022), " *The importance and role of social networks for trust in e-commerce (C2B)* ", Scientific Quarterly of Technical and Vocational University (Carafe), Volume 18, Number 2, Page 91 – 109. (In Persian). https://karafan.tvu.ac.ir/article_130158.html
13. Fathi, F, Baghzian, A, Khodaei Valhezaqerd, . (2016). " *Investigating the effect of financial crisis on the relationship between debt and lending behavior of banks with a focus on the type of bank ownership in the Iranian banking industry*". Quarterly Journal of Economic Studies, Financial Management and Accounting, 4 (1). (In Persian). <https://civilica.com/doc/۹۹۱۴۶۷/>
14. Fungáč ová, Z., Herrala, R., & Weill, L. (2013). " *The influence of bank ownership on credit supply*": Evidence from the recent financial crisis. Emerging Markets Review. 15 (2013), 136–147. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1566014113000137>
15. Hirshleifer, D. A., Luo, D. Y., (2001). " *On the survival of overconfident traders in a competitive securities market*". Journal of Financial Markets 4, 73–84. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S138641810000148>
16. Ho, P-H. Huang, CH-W. Lin, CH-Y. Yen, J-F. (2016). " *CEO overconfidence and financial crisis: Evidence from bank lending and leverage*", Forthcoming in Journal of Financial Economics. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S۰۳۰۴۴۰۵X۱۶۰۰۰۲۲۲>
17. Huang, R., Tan, K., & Faff, R. W. (2016). " *CEO overconfidence and corporate debt maturity*". Journal of Corporate Finance. (36): 93-110. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0929119915001303>
18. Imran, K., & Nishatm, M. (2013). " *Determinants of Bank Credit in Pakistan*": A Supply Side Approach. Economic Modeling, No. 35. <https://www.researchgate.net/publication>
19. Jafari Samet, A. (2018). " *Merger, an Effective Approach to Prevent Bank Failure*". Journal of Monetary and Banking Research, 11(37), 437-466. (In Persian). <https://jmbr.mbri.ac.ir/article-1-982-fa.html>
20. Kordestani, Gh., Tatli, R. (2012). " *Assessing the predictability of bankruptcy models (comparing original and modified models)* ". Auditing Knowledge, 14 (55), 51-70(In Persian). <http://ensani.ir/fa/article/۳۴۱۲۲۵/>
21. Malmendier, U. and Tate, G. (2005). "CEO overconfidence and corporate investment". European Financial Management, 11(5), 649-659. https://www.researchgate.net/signup.SignUp.html?ev=su_requestFulltext
22. Mohammadi, A. (2011). " *Optimization of Bank Mellat facility portfolio using Markowitz's modern theory with an undesirable risk approach. Master Thesis*", Department of Business Administration, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Faculty of Management. . (In Persian). <https://www.virascience.com/thesis/674321/>

23. Nasiri, D, Nasiri, E. (2022). "*Bankruptcy of banks and financial and credit institutions with a view to bank sponsorship*". Journal of Legal Research, 20 (46), 139-168. (In Persian). https://jlr.sdil.ac.ir/article_132616.html
24. Nazari, A, Haji, Gh, Nobakht, J. (2016). "*Investigating the Impact of Financial Crisis on Banks' Financial Risk in Iran from 2001 to 2017*". Applied Economics Quarterly, 8 (27), 27-34. (In Persian). <https://www.sid.ir/fa/Journal/ViewPaper.aspx?ID=485729>.
25. Nemati, A. (2022). "*The effect of managers' overconfidence on the possibility of financial crises*". Capital Market Analysis Quarterly, 1 (2), 136-165. (In Persian). http://jcma.aliabadiu.ac.ir/article_688150.html
26. Ramzan, M., Amin, M., & Abbas, M. (2021). "*How does corporate social responsibility affect financial performance, financial stability, and financial inclusion in the banking sector? Evidence from Pakistan*". Research in International Business and Finance, 55, 101314. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0275531919301199>
27. Rezaei, N, Norouzi, A. (2020). "*Investigate economic uncertainty and bank lending decisions*". Journal of Investment Knowledge, 8 (32), 315-329. (In Persian). <https://www.sid.ir/fa/Journal/ViewPaper.aspx?ID=552203>
28. Sadeghi sharif, J., Talebi, M., Alam Tabriz, A., Katouzian, M. (2019). "*Comparison of Indicators for Determining the Thresholds of Banks' Financial Crisis in EWS Based on Business Cycles*". Journal of Monetary and Banking Research, 11(38), 501-534. (In Persian). <https://jmbr.mbri.ac.ir/article-1-1019-fa.html>
29. Ying, Hea., Cindy, Chenb., Yue, Hu., (2019), "*Managerial overconfidence, internal financing, and investment efficiency: Evidence from China*", Research in International Business and Finance 47 (2019) 501–510. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0275531918301867>